

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишкадаи кӯхию металлургии
Тоҷикистон номзади илмҳои иқтисодӣ,
профессор, Маҳмадалӣ Б.Н.

соли 2023.

ТАҚРИЗИ МУАССИСАИ ПЕШБАР

ба рисолаи илмии Хусайнов Зубайдулло Қурбоналиевич дар мавзӯи «Алоқамандии байни электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлулҳои оби гидразин» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо

Дар рисолаи илмии Хусайнов Зубайдулло Қурбоналиевич хосиятҳои физикӣ-химиявии маҳлул, аниқтараш нуфузпазири диэлектрикӣ, электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлули оби гидразин вобаста аз ҳарорат ва консентратсия, инчунин, алоқамандии байни онҳо тадқиқ карда шудааст.

Мубрамияти мавзӯ. Тавре, ки маълум аст гузаронандагии электрикии маҳлулҳои электролитӣ аз табиати электролит ва маҳлул вобаста аст. Табиати ҳалқунанда ба дараҷаи диссоциатсияи электролит таъсир мерасонад. Диссоциатсияи электролит, чун қоида, дар маҳлулҳои кутбӣ ба амал меояд ва аз нуфузпазирии диэлектрикии модда (ϵ) вобаста аст. Он ҳар қадар баланд бошад, диссоциатсияи электролит ҳамон қадар пурратар ва электрогузаронии маҳлул ҳамон қадар зиёд мешавад.

Дар рисола тағйирёбии нуфузпазирии диэлектрикии моддаҳои тадқиқшаванда – маҳлулҳои оби гидразин, вобаста аз ҳарорат мавриди омӯзиш ва тадқиқ қарор гирифта, қобилияти электрогузаронии онҳо вобаста ба ҳарорат чен карда шудааст.

Ба ҳамин мақсад дар рисолаи мазкур нуфузпазирии диэлектрикии маҳлули оби гидразин дар ҳолати муътадил ва ҳангоми тағйирёбии ҳарорат санҷида шуда, ҳамчунин оид ба нуфузпазирии диэлектрикии маҳлули оби гидразин дар 9 ҳолат, ки ҳар кадомашон дорои консентратсияи гуногуни гидразин ва об мебошанд, дар ҳароратҳои аз 293 то 323K тадқиқот гузаронида шудааст.

Натиҷаи тадқиқот нишон дод, ки ҳангоми баланд шудани ҳарорат нуфузпазирии диэлектрикии маҳлул кам мешавад. Дар ҳолати нормалӣ бошад, ҳангоми афзоиш ёфтани концентратсияи об дар маҳлул, нуфузпазирии диэлектрикӣ низ зиёд мегардад.

Навгониҳои илмӣ рисола:

- тадқиқи таҷрибавии электрогузаронии маҳлули оби гидразин вобаста ба концентратсияи об (10-90% масс.) ва ҳарорат (293-323 К) дар фишори атмосферӣ;

- тадқиқи таҷрибавии нуфузпазирии диэлектрикии гидразин ва маҳлули оби гидразин вобаста ба концентратсияи об (10-90% масс.) ва ҳарорат (293-323 К) дар фишори атмосферӣ;

- тадқиқи таҷрибавии алоқамандии гармигузаронӣ ва электрогузаронии маҳлули оби гидразин вобаста ба концентратсияи об (10-90% масс.) дар ҳарорат хона (293 К) ва фишори атмосферӣ;

- тадқиқи таҷрибавии алоқамандии гармигузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикии маҳлули оби гидразин вобаста ба концентратсияи об (10-90% масс.) дар ҳарорати хона (293 К) ва фишори атмосферӣ;

- ҳосил намудани муодилаҳои эмпирикӣ барои ҳисоб намудани электрогузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикӣ маҳлули оби гидразин вобаста ба концентратсияи об (10-90% масс.) ва ҳарорат (293-323 К) дар фишори атмосферӣ;

- ҳосил намудани муодилаҳои вобастагии байни гармигузаронӣ ва электрогузаронӣ, гармигузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикӣ барои маҳлули оби гидразин вобаста ба концентратсияи об (10-90% масс.) ва ҳарорат (293-323 К) дар фишори атмосферӣ.

Аҳамияти амалӣ ва назариявии кор:

- дастгоҳҳои таҷрибавии такмилдодашуда, барои ченкунии электрогузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикӣ, метавонанд барои омӯзиши хосиятҳои электрофизикии мавод ва маҳлулҳо дар шароити озмоишгоҳҳо ҳамчун усулҳои экспрессӣ истифода бурда шаванд;

- ҷадвалҳои тартибдодашуда оид ба электрогузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикии маҳлулҳои оби гидразин дар ҳароратҳои аз 293 то 323 К метавонанд ҳангоми муносибгардонӣ ва такмили равандҳои ғуноғуни технологӣ дар ташкилотҳои лоиҳакашӣ истифода шаванд;

- маълумоти ба даст омада оид ба электрогузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикӣ барои ҳисобкуниҳои реакторҳои моделӣ истифода мешаванд;

- усули пешниҳодшудаи таҳлили муодилаҳои эмпирикӣ, ки барои як қатор маҳлулҳои обӣ ҳосил карда шудаанд, метавонанд нисбати дигар маҳлулҳо истифода шаванд;
- бонки электрогузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикии маҳлулҳои обӣ бо маълумоти нав пурра карда шуд, ки метавонанд дар амалия татбиқ карда шаванд.

Натиҷаҳои ба ҳимоя пениҳодаванда:

- натиҷаҳои тадқиқоти таҷрибавӣ оид ба электрогузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикии маҳлулҳои обии гидразин вобаста ба ҳарорат ва консентратсияи об;
- натиҷаҳои тадқиқоти таҷрибавӣ оид ба вобастагии байни гармигузаронӣ ва электрогузаронӣ, гармигузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикии маҳлулҳои обии гидразин вобаста ба ҳарорат ва консентратсияи об;
- муодилаҳои эмпирикӣ барои ҳисоб намудани электрогузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикӣ маҳлули обии гидразин вобаста ба консентратсияи об (10-90% масс.) ва ҳарорат (293-323 К) дар фишори атмосферӣ;
- муодилаҳои вобастагии байни гармигузаронӣ ва электрогузаронӣ, гармигузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикӣ барои маҳлули обии гидразин вобаста ба консентратсияи об (10-90% масс.) ва ҳарорат (293-323 К) дар фишори атмосферӣ.

Дарачаи дурустӣ ва баррасии натиҷаҳои рисола:

Кори пешниҳодшуда аз рӯйи мазмун, мундариҷа, мақсади кор, методҳои истифодашуда, натиҷаҳои тадқиқот ва соҳаҳои тадбиқ ба ихтисоси 6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо, мувофиқат менамояд. Қайд кардан лозим аст, ки рисолаи пешниҳодшуда ба забони давлатӣ омода гардида, он ба ҳамаи меъёрҳои қабулшудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

Натиҷаҳои асосии рисолаи илмӣ дар форумҳо, конференсҳо, симпозиумҳо ва ҷаласаҳои илмӣ муҳокима карда шудаанд. Тибқи натиҷаҳои тадқиқот 28 кори илмӣ ба таъб расидааст, ки аз ҷумла 6-тоаш дар маҷаллаҳои тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 22 тезиси маърузаҳо дар маводҳои конференсияҳои байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ ва симпозиумҳо ба таъб расидааст.

Новобаста аз оне, ки муаллиф рисола ро дар сатҳи қонёқунандаи илмӣ иҷро намудааст, дар он қамбудиҳои зерин дида мешаванд:

1. Сабаби маҳдуд намудани ҳудудҳои ҳарорат аз 293 то 323 нишон дода нашудааст.

2. Дар омодагии рисолаи мазкур баъзан ҳатоғиҳои имлоӣ ва техникаи чопӣ дида мешаванд.

3. Дар рисола тағйирёбии нуфузпазирии диэлектрикии об вобаста аз ҳарорат оварда шудааст, лекин чи гуна об аст, гуфта нашудааст.

4. Усулҳои истифодашудаи қенкунии электрогузаронӣ ва нуфузпазирии диэлектрикӣ асоснок қарда нашудаанд.

Қамбудиҳои нишондодашуда арзиши баланди қори бешниҳодшударо қам наменамояд ва эътимоднокии аҳамияти натиҷаҳои илмӣ ва ҳулосаҳои дар асоси онҳо ба дастовардашударо зерин шубҳа намегузорад.

Ҳулоса оид ба қор: Рисолаи илмии Ҳусайнов Зубайдулло Қурбоналиевич дар мавзӯи «**Алоқамандии байни электрогузаронӣ ва гармигузаронии маҳлулҳои оби гидразин**», ки қарои дарёфти қарақай илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо пешниҳод шудааст, таҳқиқоти илмӣ-таҳассусии анҷомёфта ба ҳисоб рафта, ба тамоми талабот ва меъёрҳои «Тартиби додани қарақай илмӣ ва унвонҳои илмӣ» (Қарори Ҳуқумати ҚТ, №267 аз 30.06.2021) қавобғӯ мебошад ва ба қуррағӣ аз рӯи талаботи бандҳои шиносномаи ихтисоси 6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо омода қардидааст. Қобҳои диссертатсия мутобиқи мақсаду вазифаҳои гузошташуда тарҳрезӣ шудаанд. Ҳулосаҳои диссертант илмӣ буда, ба талаботҳои Қомиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Қумҳурии Тоҷикистон оид ба барасмиятдарории диссертатсия ва автореферат мувофиқ мебошанд.

Рисола дар сатҳи баланди илмӣ-таҳқиқотӣ таълиф ёфта, ба талаботи қори диссертатсионӣ қурра қавобғӯ мебошад. Автореферат ва 28 мақолаи интишорнамудаи диссертант, ки шаштои онҳо дар мақаллаҳои аз қониби ҚОА назди Президенти Қумҳурии Тоҷикистон пазируфташуда ба таъ расидаанд, мазмуни умумии диссертатсияро бозғӯ менамоянд.

Муаллифи диссертатсия, бешубҳа, сазовори қарақай илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D060412– Физикаи гармо ва назарияи техникаи гармо мебошад.

Раиси чаласаи васеи кафедраи
“Таъминоти барқ”, Донишкадаи кӯҳию
металлургии Тоҷикистон,
номзади илмҳои техникӣ

Абдуллоев М.А.

Коршинос:

Декани факултети “Электромеханика”,
н.и.ф-м, профессор

Қозиев К.С.

Котиб:

Муаллими калонии кафедраи
Таъминоти барқ

Мирхолиқова М.А.

Имзои Абдуллоев М.А., Қозиев К.С., ва Мирхолиқова М.А., – ро тасдиқ
мекунам

Сардори РК ва КМ Донишкадаи кӯҳию
металлургии Тоҷикистон
Н.А.

Сулейманова

Сл. сурога: Ҷумҳурии Тоҷикистон, 735730 ш. Бӯстон, кӯчаи А.Баротова, 6
ДКМТ, Тел.: факс: (+9923451) 5-06-34
Эл.почта, gmit_tajikistan@mail.ru

18.05.2023.